GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunátória.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tace'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 72. **Brasiovu 27|15 Septembre** **1871.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 26 Sept. 1871.

La situatiune.

Politic'a inaugurata in Boemi'a si tóta Cislaitani'a, cum o mai numescu nemtii, dupa decursulu lucruriloru ce se desvólta, e de natura a produce una nóua epoca pentru unitatea monarchiei austriace, cu principiulu egalitatei popóreloru si alu autonomiei provincieloru pe basea sanctiunei pragmatice. Dificultatile inse se arboresc prin cerbicós'a opositiune si pasivitatea nemtiloru din provinciele, unde se afla in minoritate. Parol'a dualistiloru de a se apera impreunutatu a deveniitu acum mai activa cá orisicandu. Toti dualistii suprematisatori vedu periculu mare pentru densii in legea de nationalitate presentata de regimu dietei boeme. Si cum nu, déca acesta se radima pe realitatea mai perfectei egalitati nationale politice, pre candu dualismulu se multiumiesce cu ea se o sustiena numai pe chartia, cu tóte, ca se puse de basea reconstituirei monarchiei. Deci partit'a germana cu partit'a deákiana s'a unitu intr'o singura partita monarchica sub numire de partit'a constitutionale, cá cum afara de dualismu n'ar mai poté vegeta nici una constitutiune sub sórele monarchiei. Din Pest'a se intietiesce crisea si chiaru c. Andrássy chiamá deputati germani la conferintie in Pest'a. — Comisiunea constitutiunale a dietei Austriei inf., in Vien'a a primitu a se face protestu serbatorescu in contra jignirei legiloru fundamentali prin recunóscerea dreptului de statu alu Boemiei si in contra tuturoru ordinatiuniloru si legiloru, cari amenintia drepturile germaniloru si unitari'a loru sustienere, ad. in supremati'a. Diet'a dechiara, ca nu póte tramite deputati la senatulu imperiale, ca-ce elu se va compune pe cale nelegale, ca-ce e conchiamatu pe basea jignirei constitutiunei si tóte legile ce le ar' si face unu asemene senatu imp. se dechiara fara valóre si dupa dreptu fara potere. Germanii nu voru intra in senatu, pentruca credu, ca fara ei nu se va poté decide nimica, ér' ducunduse voru ajuta numai pe slavi sanctionandule in minoritatea loru deciderile, cu tóte protestele, cari n'au valóre in parlamentarismu, decatu a fi ignorate — cu tóta invincerea morale, — de care politic'a nu vre se scia, decatu cá de o piscatura de purece, cum vediuramu. — Boemii inse cu toti autonomistii inca urméza a se uni in tóta monarchi'a umeru la umeru, spre a redica manusi'a aruncata de unirea dualistica, si dicu, ca senatulu imp. va avé maioritatea de a face tóte si fara disidenti si de a tramite si in delegatiune; dér' maghiarii vedu periculu dualismului intr'o delegatiune nedualistica si inca voru face dificultati de necompetintia, pentruca dualisti suntu numai nemtii si maghiarii.

Ce dice Germani'a la aceste, dupa convenirile dela Gastein si Salisburgu, nu scimu; inse curagiulu nemtiloru a capatatu petutindenea aripi dela victori'a din urma si ei voru sci ce facu, candu impingu cu opusetiunea lucrulu la estreme. —

„Nat. Ztg." diuru. oficiosu din Berlinu vorbesce despre acésta politica inaugurata categoricu aceste: „Dupa cuprinsulu rescriptului regescu catra diet'a boemica nu mai ecsista mai multu Austro-Ungari'a; corón'a Boemiei intra cá a treia in federatiune. Opulu celu artificiosu alu lui Beust a remasu de rusine; una reintórcere cu tóte aceste dela fatalea (!) retacire a lui Hohenwart nu mai e posibile." Asia ori trialismu si cu perfect'a egalitate de drepturi nationale politice in tóte trele trialismele, dupa sunetulu legei de nationalitate a Boemiei, ori lupta cerbicósa si inversunata in monarchi'a impartita in dóue castre, adica in germano-maghiari de una si in tóte celelalte nationalitati de alta parte, tertium non datur, decatu apoi man'a de feru a absolutismului preste totu. Acésta o predice si „Vaterland", diuru. feudalu-clericale, si chiaru si „Reforma" pretorian'a lui Andrássy.

„Vat." intr'unu art. titulatu „Sabi'a" serie, ca se repórta, cumca garnisónele din Brünn si Linz se voru intari, si acésta lu imbucura; respinge veleitatile ce i se aruncara, ca ar' fi absolutistu si pentru dictatura militaria; inse in viéti'a popóreloru vine cate unu momentu, unde discutiunea incéta si unde „sabia" trebuie se restabilésca ordinea si dreptulu conturbatu. Nu dice, ca a sositu acestu momentu pentru Austri'a, ci dupa incordarile fractiunei liberali, care provóca prin cetatile cu proletari cravale prin demustratiuni, e teama, ca ea va provoca confusiuni, cari numai cu sabi'a se voru poté delatura. In tóte cetatile mari se afla adunata o materia aprindietória, o schinteia ce se póte aprinde, se póte si poporulu seracitu si descrestinatu prin lecturele foiloru iritatórie seduce a lua maciuca, ci acésta nu póte fi periculosu, ca-ce revolutiune francesa nu e posibile (intre nemti) si in diu'a, candu in Vien'a s'ar prochiama republic'a, tóte celelalte popóre s'ar incorda a pasi in contra capitalei, dér' e consultu, cá orce cravalu indata se se inadusiéze, co-ce ostasime de incredere, tota galitiani, slovaci si croati se afla in Vien'a destui, de acea consulta pe germanii dualisti se-si bé berea si se resoneze prin carcime, ca-ce in totu casulu „sabi'a" -si va face detori'a. „Wiener Abendpost" inca consiliaza pe nemti, cá se iè parte la diete si senatu, ca nu va merge cu opusetiunea mai multu.

„Wiener Abendpost" analiséza in detaliu si pre largu cuprinsulu propusetiunii la diet'a boema si dechiara, ca in propunerile din cestiune guvernulu a tienutu strinsu la principiulu representarei intereseloru. Cu privire la compunerea dieteloru, propunerile guvernului dispunu, ca numai proprietatea cea mere are se formeze una clasa electorala deosebita. Ea de regula formeza unu cercu si unu colegiu electoralu; éra in Boemi'a va avé se formeze trei colegie electorale. Proprietatea mare -si va retiené si pre venitoriu numerulu seu actuale de deputati. In loculu deputatiloru camerei comerciale voru pasi acuma deputatii industriei mari. La tóte clasele electorale s'a luatu de base principiulu alegeriloru directe. In locurile, unde proprietatea si industri'a mare nu voru poté formá colegie electorale, se va formá una clasa electorala din cei ce platescu mai multa contributiune, si acést'a va avé se se introduca in Salisburgu, Vorarlberg, Görz, Istri'a si Dalmati'a. Catu despre clasele electorale din cetati si comunele tieranesci guvernulu a trebuitu se se ingrigésca inainte de tóte, **cá** in privinti'a impoporatiunei si a marimei contributiunei representanti'a acestoru dóue clase electorale se se aduca in una proportiune mai drépta. Aici s'a aratatu inainte de tóte, ca sistemele electorale de astadi au fostu favoritu in modu pregnantu elementulu cetatienescu facia de poporatiunea tierenésca preponderanta atatu dupa numeru, catu si dupa marimea solvirei contributiunei, si estu modu ele au creatu una disproportiune in representantia, care, abstragundu dela multe alte inconveniente, nu statea nici decatu in armonia cu perceptele dreptatei. Acésta abnormitate s'a indreptatu prin aceea, ca in nóuele proiecte s'a maritu mai preste totu numerulu deputatiloru din comunele tieranesci. In tierile cu nationalitati diferite, impartirea cercuriloru electorale se va schimbá estu modu, cá aceste se se compuna catu se póte din elemente omogene nationale, si cá fiacare cercu electoralu se aléga numai unu deputatu.

Voturile virile ale rectoriloru de universitati se cassera. Conformu programului guverniale despre introducerea alegeriloru directe in tóte clasele electorale si despre largirea dreptului electoralu, in comunele tieranesci se voru introduce alegerile directe in loculu alegeriloru prin barbati alegatori. In conformitate cu principiulu largirei dreptului electoralu, censulu, dela care e conditionatu dreptulu de alegere, s'a statoritu catu numai se póte de moderatu. Preste totu elu face in capitale 10 fl., in cetati independentu alegatorie 8 fl., de altmintrea 5 fl. In capital'a imperiului censulu proiectatu consiste din 20 fl. Sub acest'a, precum si sub tóte celelalte censuri proiectate se intielege intréga contributiunea solvita, si nu numai contributiunea fara aruncuri de statu. In venitoriu, pentru schimbarea constitutiunei si a legei electorale se recere una maioritate de dóue din trei parti a tuturoru membriloru dietei, dela ce se face esceptiune numai in privinti'a Boemiei. — Mai departe guvernulu presenta proiecte si in privinti'a schimbarei partiloru aditionale ale constitutiunei tieriloru. Una asemenea schimbare se referesce la impregiurarea, ca, luanduse afara proprietatea mare, grupele electorale ale Reichsrath-ului se arangiéza asia, ca pre fiacare cade numai unu representante alu Reichsrath-ului, pre candu in presente se alegu din fiacare grupa cate doi si de multe-ori chiaru si trei membri ai acestuia. Se intielege, ca schimbarea partii aditionale a constitutiunei tieriloru va urmá numai cu consensulu Reichsrath-ului, din care causa propunerile dieteloru provinciale in acésta privintia voru aré a se asterne Reichsrath-ului spre pertractare constitutionale. —

„Reforma" lui Andrássy inca combate opositiunea pasiva a germaniloru, pentru ca i e teama, ca negatiunea loru numai catu va mai grabi prosperarea federalismului, or' ca va casiuna absolutismulu in Cislaitani'a.

„P. Lloyd" deákistulu stropesce cu noroiu pe Hohenwart, ca ds cursu liberu pretensiuniloru esagerate ale nationalitatiloru, si nu lu tiene loculu de frica, ca acésta crise nu va remané locale, ci de va fi decisu Hohenwart a merge si mai de parte pe calea acesta (lui) periculósa si nefericita, nu va poté remané fara reactiune asupra dualismului. „P. Ll." da dreptu celoru, ce striga se se faca uniune personale, ca-ce actiunea lui Hohenwart clatina cu drepturile cislaitane si cele comune ale monarchiei si provóca la opusetiune energica si fara de reserva si pe nemti si pe deák. cameradii loru, dicundule, ca dór' ei nu se voru degrada la unu rolu deonestatoriu, cá intrandu in dieta se le aprobeze faptele compli-

nite or' so le impumnè fara resultatu. Deákistii, cari orbisera cu svatulu pe unii romani, cá se intre in diet'a din Clusiu si Pest'a, acum! acum vorbescu altfeliu catra dualistii loru. Beata simplicitate, care le crediù. — Pórta frica aceste diurnale, ca intr'o buna deminétia se voru compune delegatiunile din deputati alesi deadreptulu dela diete, si atunci actum est de dualismu, si ruinele lui. — —

Diurnalele maghiare mai scriu, ca cu bani cechici se agitéza atatu croatii catu si confiniele militari, cari cela protestéza prin deputati nationali adunati in contra mesureloru luate de min. de a amana diet'a pe Ianuariu si protestulu tramitu la regele in Vien'a; ér' confiniele reclama in contra mesureloru luate la provincialisarea loru cá apasatórie. Cuventulu camarilla érasi vine la tapetu, candu vorbescu organele respective despre reactiune, de care i apuca stretea. — Alta ce i supera e, ca Mai. Sa imp. a aplacidatu din tesaurulu statului redicarea a 2 gimnasia inf. in Moravi'a cu limb'a slavica, cari se voru si incepe la 1-a Oct. Unulu la romanii din Moravi'a in orasiulu Walachisch-Meserície si celalaltu in Trebitsch. In Ungari'a n'avuramu parte nici macaru de redicarea unei preparandie romane, macaru in Naseudu, unde fù cea apuse! —

Situatiunea européna se chiarifica pe di ce merge. Rusi'a, dupa cum se scrie acum, a si pregatitu aliantia cu Franci'a, si m. duce clironomu alu tronului rusescu cu m. duce Constantinu voru avé o intelnire cu Thiers, cá o contrademustratiune pentru intelnirea dela Salisburgu. Rusii tienu, ca Wilhelm i a tradatu si apoi in contra tradatoriului trebuie luate mesure, cá se lu faca neputintiosu de ai si strica. Cu Turci'a inca prinse Rusi'a mana buna, incatu se crede, ca Sultanulu inca va avé intelnire cu Tiarulu in Livadi'a in Octobre. —

Zernesci in 25 Sept. 1871.

Domnule Redactoru!

Se citea in „Nemere“ si mai alesu in „Herm. Ztg. v. m. S. Bot.“ din dilele trecute: ca una parte a inteligentiei romane ar' fi tienutu pe la inceputulu lunei c. in Sibiiu una conferintia in caus'a nationale, in care s'ar fi dechiaratu neconditionatu pentru activitate.

Aflanduse subscrisulu de facia la acea intelnire particularia me afiu indemnatu de starea adeverului a dechiara, in favórea informarei respective, ca scirile impartesite de diurnalele susnumite nu suntu ecsacte. —

Ioane Metianu m/p.

Dela diet'a Ungariei.

In sied. din 16 Sept., dupa curente, C. Ghiczy interpeléza pe ministru de finantie, déca va aduce unu proiectu de lege in privinti'a scaderei din darile directe in proportiune cu sum'a subventiunei, ce o capetara municipiale dela statu, dupa ce acum incéta acésta subventiune. Ministriulu apromite presentarea unui proiectu de lege inca in decursulu sesiunei acesteia. Horn propune, cá regimulu se se invieze a presenta acum unu proiectu de lege pentru introducerea casatoriei obligatórie.

Ministriulu de finantia propune bugetulu pe an. 1872, pe care lu dice, ca e primulu, in care se afla si spesele granitiei militare anécsate acum Ungariei. Reportéza si despre starea impumuteloru si cu legea despre unu nou impumutu le da comisiunei finantiarie spre reportu. Bittó min. de justitia presenta unu proiectu de lege pentru unu creditu suplementariu pentru organisarea judecieloru. —

Bugetulu Ungariei pre anulu 1872.

A. Erogatiuni ordinarie: I. Erogatiuni pentru curte 3,650.000 fl. — II. Cancelari'a de cabinetu a Mai. Sale si pensiunele acelei 61.395 fl. — III. Recerinti'a dietei 1,000.000 fl. — IV. Erogatiunile tieriloru de sub corón'a Ungariei pentru cause comune 25,591.214 fl. — V. Pensiunile regimelui centralu ce a sustatu dela 1849—1867, 270.000 fl. — VI. Pensiuni 2,591.767 fl. — VII. Quot'a pentru detoriele de statu primita in 1867 prin art. de lege XV. 32,723.200 fl. — VIII. Recerinti'a Croatiei si Slavoniei pentru afacerile administrative interne 4,272.000 fl. — IX. Fiume 85.120 fl. — X. Curtea de comptabilitate de statu 150.000 fl. — XI. Presidiulu ministeriulu 329.189 fl. — XII. Ministeriulu dela curtea regésca 66.384 fl. — XIII. Ministriulu pentru Croati'a si Slavoni'a si personalulu 46.800 fl. — XIV. Ministeriulu de interne 2,342.431 fl. — XV. Ministeriulu de finantie 48,724.476 fl. — XVI. Ministeriulu de comunicatiune 5,536.088 fl. — XVII. Ministeriulu de comerciu 10,209.439 fl. — XVIII. Ministeriulu de culte si invetiamentu 3,105.711 fl. — XIX. Ministeriulu de justitia 10,190.094 fl. — XX. Ministeriulu pentru aperarea tierei 5,690.652 fl. — Sum'a cheltuieliloru ordinarie 157,636.451 fl. (an. trecutu: 150,433.961 fl. amu progresatu deci in bugetulu pre an. 21.872 cu preste siepte milióne cheltuiéla ordinaria nota bene! „Alb.“)

B. Erogatiuni estraordinarie: I. Erogatiunile tieriloru de sub corón'a Ungariei pentru afacerile comune 4,309.499 fl. — II. Presidiulu ministeriulu pentru lucrari codificationale 50.000 fl. — III. Ministeriulu dela curtea regésca 3000 fl. — IV. Ministeriulu de interne 628.560 fl. — V. Ministeriulu de finantie 19,874.774 fl. — VI. Ministeriulu de comunicatiune 44,997.872 fl. — VII. Ministeriulu de comerciu 1,946.674 fl. — VIII. Ministeriulu de culte si invetiamentu 563.269 fl. — IX. Ministeriulu de justitia 472.700 fl. — X. Ministeriulu pentru aperarea tierei 2,684.000 fl. — Sum'a cheltuieliloru estraordinarie 75,530.348 fl. (anulu trecutu: 56,437.206 fl. Laudat'a carma maghiara este estraordinaria in facerea de detorie estraordinarie „A.“).

C. Erogatiuni pentru operatiuni de creditu si de casse: I. Cheltuielile pentru administratiunea detoriei comune flotante de statu 129.690 fl. — II. Desarcinarea de pamentu 17,059.869 fl. — III. Imprumuturi pentru drumurile de feru 17,059.869 fl. — IV. Rescumperarea vineloru 2,342.141 fl. — V. Imprumuturi de premia 7,371.538 fl. — VI. Detori'a flotanta 1,544.987 fl. — VII. Operatiunea de casse 3,347.000 fl. Sum'a totala 59,048.911 fl. (anulu trecutu: 55,780.505 fl.)

A. Venitele ordinarie: I. Ministeriulu dela curtea regésca 840 fl. — II. Ministeriulu de interne 108.759 fl. — III. Ministeriulu de finantie 143,539.229 fl. — IV. Ministeriulu de comunicatiune 92.293 fl. — V. Ministeriulu de comerciu 269.369 fl. — VI. Ministeriulu de culte si invetiamentu 269.369 fl. — VII. Ministeriulu de justitia 60.529 fl.

Sum'a veniteloru ordinarie: 152,775.002 fl. (1871: 145,911.241 fl.)

B. Venite estraordinarie: I. Ministeriulu de interne 55.616 fl. — II. Ministeriulu de finantie 7,170.971 fl. — III. Ministeriulu de comunicatiune 22,163.448 fl. — IV. Ministeriulu de cultu si invetiamentu 11.400 fl. — Sum'a veniteloru estraordinarie: 29,400.435 fl. (in anulu 1871: 42.610.526 fl.)

C. Venite prin operatiuni de creditu si casse: I. Desarcinare si rescumperare de pamentu 17 mil. 59.869 fl. — II. Imprumuturi pentru calile de feru 20,933.016 fl. — III. Rescumperarea de vine 2,342.141 fl. — IV. Imprumuturi de premia 7,371.150 fl. — V. Imprumuturi ipotecarie pentru drumulu de feru dela Gömör 6,198.558 fl. — VI. Detori'a flotanta 23.656 fl. — VII. Operatiune de casse 3,520.000 fl. — Sum'a totala 57,448.390 fl. (1871: 54,004.443 fl.)

Prin urmare:		Deficitulu:
Erogatiuni ordin.	157,636.451 fl.	
Venite ordinarie	152,775.002 fl.	
Deficitu		4,861.449 fl.
Erogat. estraord.	75,530.348 fl.	
Venite estraord.	29,401.435 fl.	
Deficitu		46,128.913 fl.
Erogatiuni pentru operat. de creditu	59,048.911 fl.	
Venite pentru operatiune de creditu	57,448.390 fl.	
Deficitu		1,600.521 fl.
Venitele totale	239,215.710 fl.	
Erogatiune totale	292,624.827 fl.	
Deficitulu totale . . .		52,590.883 fl.

Serbarea dela Putn'a.

(Capetu.)

In diu'a de parastasiu si de prasniecu — 16/28 Augustu — tóta poporatiunea romana din comun'a Putn'a, catu si cea de pe la comunele invecinate, se aduna la besérica spre a se inchiná la pomenirea de veci a lui „Stefanu-Voda imperatulu“, cum dicu tieranii. In anulu trecutu, candu se proiectase a se face acésta festivitate — care apoi se amanà — S. Sa parintele egumenu alu monastirei nu lipsi de a face, cu propriele i spese, onorurile acestei dile, un'a din cele mai insemnate pentru Putneni. Comitetulu conducatoriu nu putea trece cu vederea aceste consideratiuni, si prin urmare destina unu asia numitu prasniecu pentru poporatiunea rustica.

Dupa ce dér' se termina solemnitatea depunerei odóreloru pe mormentu, publiculu se reintórse in porticulu festivu spre a-si ocupá loculiu la ospetiulu comunu, la agape.

Unu bou friptu intregu pe frigare, si caruia i se lasase córnele si partea anteriora a pitióreloru, — simbolu de abundantia si reamintire de vechiulu obiceiu, cu care Domnii cei mari ospetau pe popora — fù transportatu, in mirarea publiculni, pe colin'a ce se inaltiá in faci'a porticului, unde se dete ospetiulu poporalu.

Parintele egumenu — in asistinti'a clerului, corului teologiloru, a dómneloru, a gubernatorelui Bucovinei, a celui altu publicu, toti sculati in pitiore — binecuventa més'a si ospetiulu incepù, servitu érasi de membrii comitetului.

Nóue toaste se redicara din partea a diferiti vorbitori, pana candu — conformu programei imprimate — serbarea se declara inchisa printr'unu discursu din partea presiedintelui.

Cu tóte astea se continua in modu neoficiosu pana tardiu, candu junimea academica, intrunita intr'un'a din salele monastirei, -si incepea conferintiele.

Mai inainte de a dá séma despre acestu din urma subiectu, se ni se permita a face catova clarificari si unele apretiari personale asupra serbarei, descrisa sub impresiunea unoru dulci suveniri, dela inceperea pana la inchiaiarea ei.

Caracterulu dominante alu solemnitatei fù curatu nationale, cu forma inse religiósa. Mai multe motive ne conduceau la adoptarea ei: mai antaiu insusi primulu scopu alu serbarei, o piésa reamintire de unu Domnu, caruia posteritatea i a datu numele de Santu, de Mare, de Bunu; apoi unele scrupuluri rituale ale autoritatei clericale superióre din Bucovin'a, in fine necesitatea de a combiná o festivitate cá acésta cu hramulu besericescu si prasniculu de pomenire.

Modulu cum ea se indeplini — amu sa spus'o si o repetimu — fù demnu si conformu aspiratiuniloru celoru ce o intreprinsera.

Si finduca diferite rumori circulá prin unele parti, si mai cu séma prin Bucuresci, finduca diferite scomote false au inventatu unele necorenduieli, unele scandale séu amenintiari de turburarea solemnitatei, se spunemu aici — in modulu celu mai formale — ca tóte acestea suntu curate falsitati.

Si mai antaiu de tóte, de óre-ce no amu propusu a i face o dare de séma completa, se luamu partea morale a serbarei.

„Serbarea a fostu o serbare cosmopolitica, antinationale, de natura a compromite o idea marétia!“ . . . se dice de catra unii individi, cari nu cunoscu nici mersu-i preparatoriu nici persónele din comitetu, cari — cu 9—10 dile inainte de 15/27 Augustu — au lucratu spre realisarea ei la faci'a locului. Aceste banuieli suntu inspirate de faptur regretabile — de ce óre se nu o spunemu curatu si lamuritu? . . . — de faptulu regretabile alu unor'a din membrii comitetului din Vien'a, de a fi alesu o comisiune ecsaminatória a elaboratelora ce s'au tramisu cá „cuventare festiva“, compusa din ómeni tacsati de antinationali, uriti mai de tóta lumea — cate personalminte amu vediutu si auditu — din ómeni, caror'a li se contesta titlurile ce ar' fi trebuitu se aiba membrii unei asemenea comisiuni*). Fara a comite vre-o indiscretiune — ca-ci lucrulu a devenitu publicu — se spunemu, ca junimea academica din Vien'a, indata ce a auditu de acésta alegere, a protestatu si blamatu partarea comitetului seu centrale, fara a vré inse se i diminue puterea de a realisá serbarea, din caus'a timpului pré inaintatu. Misiunea acelei comisiuni odata terminata, asemenea ómeni n'au avutu nici unu amestecu la indeplinirea festivitatei si nici nu s'a pomenitu se asiste la serbare.

O alta rumóre privesce autoritatile austriace, cari ar' fi impedecatu realisarea ei. Asemenea inesactu.

Cá autoritate a guvernului austro-maghiaru n'a fostu decatu diu Reni, guvernatorele tierei, si siése soldati, cari si aceia erau romani si pe cari avù amabilitatea de a i pune la dispositiunea comitetu-

*) D. Titu-Liviu Maiorescu, V. Pogoru si I. Negruzzi, dela „Convorbirile literarie“.

lui. D. Reni nu numai ca n'a impedecatu nici un'a din formalitatile serbarei, dér' inca a participatu la tóte procesiunile si ospetiele date in portiéu, si — atatu cu ocasiunea respunsului seu la toastulu tienutu pentru imperatore, catu si cu ocasiunea visitei ce comitetulu i a facutu si candu a asistatu in conferintiele junimei academice — dsa multiami — cá romanu si functionariu alu guvernului — multiami comitetului de modulu ecsemplariu cum s'a petrecutu aceste frumóse dile si a binecuventatu „de si nefinda popa“ — cum se esprimá dsa — lucrarile si aspiratiunile junimei.

Incetati dér', cei condusi de pasiuni, pe cari timpulu si locuiu nu ne permitu a le sondá, incetati de a plasmui feliu de feliu de presupuneri, cari tóte tindu nu a diminuá demnitatea serbarei, ci a face cá nici acésta maretia intreprindere se nu fia scutita de banuieli.

De mai multi ani se agitéza ide'a cá junimea academica de pe la tóte universitatile, pe unde se afla studiandu romani, se-si dé o intalnire comuna si se se lege in modu solemnu a merge tóta pe un'a si acceasi cale, in ceea ce privesce sustienerea si inflorirea nationalitatei.

Salutariu din mai multe puncturi de privire, germenele unei asemenea intruniri generale se aruncá inca din 1868 si loculu destinatu erá muntii Carpati, anume Sinaia.

Preocuparile din partea guvernelorn romanu si austro-ungaru, diferite alte dificultati, si mai presusu de tóta pucin'a rumegarea ideei concepute, lipsindu timpulu de a o puté bine studiá si planui, facura cá acésta incercare se cadia.

Ea inse renascù din nou, cu ocasiunea serbarei dela Putn'a, sub numirea de „Congresulu studintiloru romani academici de pretutindeni“ *).

Cestiunile de discutatu, dupa cum figurau in proiectulu formulatu de comitetulu centrale din Vien'a, erau cele urmatórie:

„I. Prin ce s'ar puté intrég'a junime romana academica desvoltá omogenu?

II. Prin ce ar' puté generatiunea presente contribui la generalisarea culturei?

III. In ce directiune se procéda junimea romana spre a puté creá conditiunile unei desvoltari secure si permanente?

IV. Care ramu alu desvoltarei trebuie se atraga mai cu deosebire atentiunea junimei?

Indata dér' ce serbarea se termina, Luni sér'a — 16/28 Augustu — junii presenti, — in numeru numai de vre 30—35, se adunara intr'o sala spre a desbate propuneri si a le dá solutiunea ce voru crede-o mai utile.

Dupa formalitatile obicinuite, adunarea se declara constituita si prim'a desbatere fù asupra intrebarei, déca unu numeru atatu de restrinsu puté lucrá in numele academieloru respective séu déca decisiunile ce se voru luá voru fi obligatórie numai pentru cei de facia. Ultim'a ratiune prevalá, si ea se si adoptá.

Desbaterile deschise apoi asupra primului punctu implura nu numai acésta siedintia, dér' si pe cea din diu'a urmatória, Marti, 17/29 Augustu. Ele avura de obiectu: infiintiarea de societati pe la academiele, unde se afla romani, fundarea unui organu comunu literaro-scientificu alu tuturoru junilorn academici, si intrunirea mai repetita a studintiloru in congrese. Opiniunea predominante fù — dupa indelungi, serióse, dér'. si infocate discusiuni — cá scopulu, pe care se lu urmaresca fói'a junimei se fia „nationalitatea“ fara vr'o restringere, care se póta dá nascere la controverse, cá spre ecsemplu ide'a vaga, sustienuta de unii dintre vorbitori de „nationalitatea in limitele adeverului“ cá si candu ar' puté se ecsiste o nationalitate, care se nu fia in limitele adeverului. Fói'a apoi se decise se spara in Vien'a, unde se potu afá destule elemente spre ajungerea scopului, pentru care se creá.

Acest'a este, pe scurtu, resumatulu desbateriloru din cele dóue conferintie, resultatu, care apoi remase a se supune juniloru de pe la universitati in parte.

Numerulu celu cu totulu restrinsu; obosél'a unoru fórte lungi discusiuni, si cele alte ostenell ce firesce trebuiau se ajunga mai cu séma pe cei, cari de timpuriu mersesera se lucreze materialminte si moralminte spre realisarea serbarei; pucin'a studiare, in cercuri separate pe la fiacare academica, a solutiuniloru ce se propuneau fiacarei serióse cestiuni; in fine grab'a unor'a de a plecá, reclamati de diferite interese; — tóte acestea facura cá desbaterile se se amane pana la unu viitoriu congresu, si cá aceste conferintie se serve cá unu inceputu, cá o binefacatória inaugurare a celoru ce mai tardiu avemu speranti'a, ca se voru implini.

Dupa ce dér' unu ultimu prandiu — datu de st. sa egumenulu, in trapedi'a monastirei — intruni Marti, in 27/29 Augustu, pe toti membrii comitetului, pe junimea academica, pe dómnele si domnii visitatori ce mai remasesera, prandiu, la care se se redicara nóue toaste, intre cari alu dlui Gr. G. Tocilescu din partea societatei „Romanismulu“, junimea se desparti Mercuri, 18 curente, vesela, cu -si a pututu impartesi simtiemintele, fericita ce a pututu realisá, pentru antai'a óra in viéti'a natiunei, antai'a serbare de reamintire in memori'a unuia din cei mai mari eroi.

Unulu dintre junii de anima ai generatiunei presente*) strigase, cu anim'a plina de amaratiune:

De candu urmasii Romei Carpatii strabatura,
Rositu-s'a cu riuri de sange vitejescu
Pamentulu ce se chiama pamentulu romanescu,
Dér', unde'i calea sacra, umbrós'a batatura
Ce ducu ochii multimii, plecati, relegiosi,
A plange pe mormentulu strabuniloru virtosi?...
. . . . . .
. . . . . .
Nu: nu ve plangu destinulu, ci trist'a nepasare
Si somnulu ce ne tiene de mórte lesinati,
Plangu laurii virtutii in nópte ingropati
Si vecinic'a rusine si crud'a disperare,
Ca-ci n'avemu nici mormente, pe care se venimu
Cu umbrele strabune se plangemu, se vorbimu!

Trebuiea dér', erá imperiosu, ca junimea se venereze din nou mari'a multu timpu lasata in uitare a atatoru eroi, se celebreze marinimi'a si valinti'a stramosiloru, se planga pe mormentulu loru si se vorbésca cu densii, sufletu cu sufletu, dorintia cu dorintia, despre aspiratiunile trecute, cari s'ar puté indeplini pe viitoriu.

Trebuiea si va mai trebui inca, ca prin fratiesci imbraciosiari tinerimea se invetie, respectandu si iubindu trecutulu stramosiloru si alu parintiloru sei, se invetie a lucrá numai si numai pentru nationalitatea si prosperarea ei.

Astfeliu fù serbarea dela Putn'a.

Astfeliu se implini actulu, pe care dintr'o fericita impiratiune, tinerimea romana lu concepù anulu trecutu, actu spre a caruia deseversire tóta romanimea proba pe de o parte solidaritate si solicitudine, dr' pe de alt'a respectu si iubire, sustienendulu, incuragiandulu si onorandulu cu increderea si presenti'a sa.

Va fi, va fi istoricu momentulu acest'a pentru tóta natiunea. Si déca cu tóte preocuparile ce i s'au consacratu de presa si de publicu, elu remase totu in proportiunele i modeste dela inceputu, totusi preste catava trecere de timpu, candu o nóua solemnitate ne va dá ocasiunea de a reinviiá in minte-ne si memori'a altoru gloriosi domni si eroi, atunciu actulu junimei din 15/27 Augustu dela Putn'a va servi cá modelu si cá inceputu ferice, si in totu casulu neuitatu alu redesteptarei consciintiei nationale. Si redesteptarea va fi deplina candu se voru reproduce din timpu in timpu asemenea serbari de reamintire, tablou viu si palpabile despre intrég'a-ne istoria nationale.

„Rom.“ G. Dem. Teodorescu.

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucuresci 24 Sept. „Poporulu“ ne impartesiesce dóue sciri de mare gravitate, cari potu nasce conflicte fatali cu Turci'a: Una e, ca a sositu in Bucuresci beratulu Pórtei, prin care se incórca Pórt'a a introduce ea acreditarea fostului repres. alu Prusiei cá representante alu imperiului germanu, dupa voinți'a lui Bismark, care nu vrú a recunósce Romaniei dreptulu de actiune imediata cu puterile garante. Asia se traiésca Bismark, cum tractéza elu de bine cu Romani'a, care in anii din urma primise deadreptulu pe acreditatii poteriloru straine, si nu prin beratele Pórtei. Se dice, ca guvernulu romanu ar' fi tramisu indereptu beratulu, ca-ce nu e competenta Pórt'a a mai acredita pe representantii poteriloru, cari insele in fapta au recunoscutu acestu dreptu Romaniei. Asia respingerea e o fapta romana si aperarea ei va fi si mai romana.

Alta e unu conflictu intre granitiarii romani cu turcii la Dunare, in care cadiura vr'o 4 turci si unu serginte romanu. Fapt'a se enaréza' asia, ca descoperinduse multe prevaricari in portulu Galati, unde cas'a Nigroponte s'a prefacutu in casa de contrabanda organisata, granitiarii dela sentinela dupa asprimea obligatiunei, fiindu si informati, ca sosesce o siaica turcésca incarcata cu tutunu de contrabanda, dupa padia incardata, vediendu, ca sosecce siaic'a in portu, sentinel'a indata strigá conductorului se stè pe locu, conductorulu o cotí indereptu cu siaic'a, se da alarma, granitiarii se aduna, unii se arunca intr'o luntre si gonescu siaic'a, din care se dau catova focuri si granitiarii le respunsera, inse vediendusse pucini la numeru se reintorsera si mersera a dóu'a óra vr'o 80 insi dupa siaica, care atinsese malulu si militarii turci se si insirusera se protege siaic'a. Granitiarii ceru predarea siaicei, turcii nu voru, atunci se incinse lupt'a intre romanii si turci, incatu cadiura 4 turci si unu sergentu romanu. Din aceste dóue incidinti se póte esca unu conflictu, care se deslege si caus'a orientale. —

*) Art. 4 din primulu proiectu de programa alu serbarei.

*) Nic. Nicoleanu: „In memori'a celoru morti pentru patria si libertate.“ Poesii p. 7—8.

Adunarea pregatitória

pentru congresulu diuaristicei romane.

Adunarea pregatitória pentru „Congresulu diuaristicei romane“ constituita in Bucuresci din diuariele: „Trompet'a Carpatiloru“, „Column'a lui Traianu“, „Telegrafulu“, „Poporulu“ si „Opiniunea Publica“, s'a intrunitu in dóue siedintie, la 4 si la 6 Septembre curentu, in localulu redactiunei „Telegrafului“ si alegundu-si biuroulu, compusu din N. Ath. Popovici, unulu din delegatii „Columnei lui Traianu“, cá presiedinte, si d. Gr. G. Tocilescu, unulu din delegatii „Telegrafului“, cá secretariu, a desbatutu si a stabilitu urmatóriele preliminarie in vederea congresului diuaristicei romane:

I. Voru fi admise la congresu, tóte organele romane de publicitate din intrég'a Dacia, afara de diuariele umoristice.

II. Fiacare organu de publicitate are facultatea de a-si tramite ori cati delegati, avendu inse cate unu singuru votu fiacare dintre diuarie.

III. Biuroulu definitivu alu congresului se va alege din persóne straine diuaristicei.

IV. Siedintiele voru fi publice.

Desbaterile se voru dá publicitatei.

V. Conclusiunile congresului nu se voru supune sanctiunei intruniriloru publice.

VI. Ori cari ar' fi aceste conclusiuni, diuariele remase in minoritate nu voru fi espuse la nici o recriminatiune.

VII. Localulu intrunirei congresulului va fi sal'a Ateneului romanu din Bucuresci.

VIII. Congresulu va fi convocatu pentru diu'a de 1 Octobre, anulu curentu, de catra biuroulu acestei adunari pregatitórie.

Se esplica, ca d. representante alu diuariului „Poporulu“, crediendu de atributiunea adunarei pregatitórie numai otarirea dilei si a locului, candu si unde se se tiene congresulu, s'a abtienutu la discusiunea si votarea tuturoru celoru alte puncte stabilite prin maioritatea diuareloru presente.

Presiedinte: N. Ath. Popovici.

Secretariu: Gr. G. Tocilescu.

Respunsu la „observatiuni critice“.

In Nr. 53 alu „Gazetei“ din anulu acest'a au esitu „observatiuni critice asupra Abecdariului edatu“ de mine. Eu intre continuele ocupatiuni din nenorocirea mea, si póte spre norocirea critisantelui, amu trecutu cu vederea numerulu acest'a, si asia nu amu luatu in séma observatiunile critice, ba nici nu amu sciutu de ele; pana eri candu unulu dintre cunoscuti me facù atentu la acestea. Asta fù caus'a de nu a urmatu respunsulu pana acuma. Candu critisantele ar' fi facutu critic'a dupa legile ei, si nu ar' fi abundatu in idei, póte, ca a-si tacé, inse dupa ce -si a atribuitu mai multu decatu i compete unui dascalu normale, mi amu propusu se i respundu pe scurtu, parte cá critic'a se nu se deuca pre altii, parte, cá se aratu maritului ordina-

riatu si on. publicu motivele, din cari amu compusu Abcdariulu asia precum nu i place critisantelui, si ca incatu are dreptu acesta. Fiinduca „observatiunile critice“ s'au publicatu in Gazeta, rogu pre On. Redactiune a dá locu in acelasi diurnalu respunsului meu, care urméza:

Mai inainte de a specificá punctele respunsului, fia-mi permisu si mie a observá

1. Celu ce vre se critice cutare lucru, are de a face acest'a dupa regule statorite din principiu si nu din interesu;

2. ca e mai usioru a critisá decatu a face, si ca olariulu totudéun'a afla scadere in ólele vecinului seu.

Premitiendu acestea fia, ca:

a) „Astadi s'au datu Abcdarieloru o periferia mai larga. Ele contienu materialu din tóte obiectele de invetiamentu“.

Incatu la acestea respundu critisantelui, ca la compunerea Abcdariului pre langa altele nu amu perdutu din vedere impregiurarea, ca Abcdariulu e manualu de introducere in cetitu, si spre a poté respunde acestei recerintie, periferi'a Abcdariului meu e destula, ba póte si prea mare comparandulu nu cu pucine alte Abcdarie. Er' de cumva critisantele prin periferia vre se intieléga volumea lui, de si, — pentrucá se nu i se marésca pretiulu cantandu la starea materiale a poporului, — nu costa din atatea cóle, din cate i ar' placé critisantelui, totusi e de ajunsu, ca-ci poporulu, necum se faca litere de atuatu de ale lui Basedow, dér'a abia-i in stare se cumpere cate unu Abcdariu.

b) Incatu pentru principiulu didacticu „dela usioru la mai greu“ etc. mai arunce si o privire si va afla, ca e tocma pre placulu critisantelui. La pag. 30 Nr. 31 prunculu incepe tocmá dela sene, apoi la Nr. 32 trece la casa, 33 la curte 34 la scóla, 35 beserica, 36 satu, 37 campu, 38 tienutu, 39 tiéra, 40 pamentu, 41 ceriu, 42 lumea, 43 timpu si asia mai incolo.

De cumca bucat'a de sub Nr. 28 (Dumnediu) se afla inaintea numeriloru citati mai susu, si nu i place atatu pentru lungimea catu si pentru loculu, unde se afla la pag. 19. La acesta i respundu! ca Ddieu e mai aprópe de pruncu decatu tóte alte lucruri, acesta e in anim'a pruncului inainte de a plecá de a casa la scóla. Inse fiinduca nu amu invetiatu pedagogi'a in Prag'a, cá nepedagogu nu voiu a obtrude parerea mea, ci respundu critisantelui cu cuventele unei auctoritati J. Paul: „Candu deduce Herder limb'a, scrisori'a si tóta cultur'a de mai inainte a popóreloru din relegiune, adeveresce si aceea, ca in popóre si prin urmare si in singuraticii ómeni, idealulu e mai de multu decatu realitatea, si ca asia déra celu mai inaintatu stá mai aprópe de copilu, decatu celu mai de diosu, mai de diosu, mai vertosu, fiinduca acel'a e in densulu . . . totu ce e santu, e mai de multu, decatu celu profanu; pecatulu presupune innocentia, Ddieu a creatu angeri si nu cadiuti (satane), pentru aceea si omulu proprie nu se inaltia la celu mai inaltu dela celu de diosu, ci dela celu inaltu se departa la celu de diosu, si apoi se intórce érasi acolo.“ Au dóra critisantele voiesce cu Rousseau a afirmá, ca conceptele, ce ducu la simtiulu relegiosu, suntu prea inalte pentru copii de 6—7 ani? Asta dupa Curtmann (Lehrbuch der allg. Pädag. III p. 227) ar' insemná a nu merge in apa pana candu nu scimu innotá. Vedi si Lubrich Ag. nevelés todomány 4. k. p. 5; (Niemeyer, Grundsätze der Erziehung II p. 397; Ziller, Grundlegung zur Lehr. v. erz. Unt. p. 455).

Ca bucat'a acesta i se pare pre lunga critisantelui observezu, ca consta tóta din 6 particele de cate 5—9 sire; acestea suntu intrerupte de nescari viersurele, si asia déra numai dupa parerea critisantelui formeza unu intregu prea lungu pentru pruncu, care incepe a cetí, Dér' fia asia precum dice critisantele, atunci in intrebu cu unulu din celi precitati: „Póte fi in scóla obiectu mai interesantu de catu Ddieu? si tocma pentruca nu póte; de si nu i place critisantelui, amu aflatu cu cale, din motivele aduse a lu pune la loculu, unde se afla. Ddieu e inceputulu, si pentru aceea l'amu pusu la inceputulu bucatiloru de cetitu. Ce póte fi mai atragatoriu pentru pruncu, candu incepe a cetí, decatu Ddieu? Vedi totu referitórie la acest'a: Diesterweg Wegweiser I. T. p. 336; Curtmann op. cit. pag. 231. —

c) Dice critisantele, ca „in Abcdariele moderne a) silabele fara nici unu intielesu, macaru ca nici nu vinu in limb'a respectiva, suntu eschise cu totulu“.

Asta e dorirea critisantelui nu inse regula imperativa, dela care se nu se póta face esceptiuni fara de concesiunea critisantelui; chiaru si dupa dorirea critisantelui e de purcesu „dela usioru la greu“. Apoi aceea se scie, ca vocalile se pronuncia mai usioru decatu consunatóriele, la cunóscerea literelora e mai cu scopu a aduce silabe si cuvente, unde consunatóri'a se urmeze dupa vocale, pentruca e mai usioru de pronunciatu si de observatu sunetulu literelora (vedi Lubrich p. 85); si tocma pentru aceea s'au luatu silabele citate de critisante incepetórie; limb'a nu e scientia, ci capacitate, acest'a se desvolta prin edarea sunetelora si apoi urméza scienti'a (vedi idem p. 57). Edarea sunetelora e scopulu celu mai de aprópe a posibilitatei de a cetí, si apoi fara de a face saltu, cum face critisantele, prin impreunarea vocaliloru cu consunatórie, inainte si inapoi, a trece la cuvente insemnatórie (vedi Eliade p. 192 § 2 etc. — Barány Ign. Tan. k. p. 156, 534). — Acestea le a avutu invedere si Pestalozzi, candu a insiratu litere in cuvente fara de intielesu, asemenea si Olivier (vedi Lubrich op. cit. p. 72—73). — Acestea au fostu motivele, din cari amu compusu Abcdariulu asia, cum nu i place critisantelui.

d) Critis. dice 3: „aici au locu la inceputu cuventele de o silaba si propusetiunile scurte“; in altu locu poftesce „se nu fia silabe fara de nici unu intielesu“. Eu me ocupu de multisioru cu limb'a romana, dér' ce se facu, ca inca pana astadi nu amu aflatu atatea cuvente, cari se fia curente de o silaba, si totusi silab'a asta se aiba intielesu, precum suntu in limb'a maghiara multime de cuvente monosilabe cu intielesu. Suntu, ce e dreptu si in limb'a romana cuvente monosilabe, inse acestea din nenorocirea Abcdariului meu, fiindu mai alesu prepusetiuni si conjunctiuni, nu esprimu unu intielesu precumi ar' placé critisantelui, ci mai multu numai relatiuni, cari mai greu le precepe pruncu, decatu cuventele si polisilabe, ce esprimu obiecte si realitate; apoi afara de prepusetiunea **în** si **a**, nu mi prea aducu aminte de multe monosilabe incepetórie cu vocale, si pentru aceea nu amu facutu pre placulu critisantelui.

e) Mai pretinde apoi critisantele cá ;). Bucatile de cetitu se cuprinda unu intregu, se fia scurte, materialulu dintr'ensele se fia intuitivu si atragatoriu“. Candu a-si respunde specialu la atatea pretensiuni, mi ar' fará prea multu timpu, ca-ci ar' trebui se producu on. publicu cuprinsulu si marimea bucatiloru; voiu face déra numai pre scurtu. 1. „Se cuprinda unu intregu“. Acestei recerintie corespunde, ca obiectele ce s'au luatu suntu rotundu tractate, incatu a concesu spatiulu; intregitatea loru o arata chiaru bucatile, despre cari dice critisantele, ca suntu prea lungi.

2. „Bucatile se fia scurte.“

Incatu s'a facutu destulu, la acesta se vede de acolo, ca bucat'a 28 la pag. 19, de si tractéza unu intregu, totusi e subimpartita in 6 bucati mai mici de cate 5—9 siruri, apoi dela pag. 30—77, adica pre 47 pagine se cuprindu 34 de bucati, inse si acestea suntu subimpartite cate in unu intregu mai micu. Cá se potu aratá si cu calculi acesta, cu permisiunea domnului Petri, alu carui Abcdariu in totu casulu trebe se i placa critisantelui, voiu face comparatiune relativa pre scurtu:

Déca Abcdariulu dlui Petri dela p. 31—99 cuprinde 51 de bucati.

Atunci alu meu dela p. 30—77 ar' trebui se cuprinda 35, inse din nenorocire cuprinde numai 34. Eta cata e diferinti'a! De cumva aici e defectulu, acesta se suplinesce, precum amu disu, ca bucatile suntu subimpartite. (Va urmá.)

Varietati.

— (Recunoscientia.) D. telegrafistu superioru P. Oprisiu, lasandu-si afacerile sale oficióse si private, a binevoitu a ne tiené nesce prelegeri despre magnetismu, electricitate si telegrafia. Prelegerile au fostu atatu de interesante, dér' cu deosebire esperimentele ecsecutate cu mare usiurate atatu de suprindietórie, incatu ne simtimu indatorati a i esprima si pe calea publicitatei multiamitele nóstre cele mai sincere. Totu deodata ne cade fórte bine, ca junele nostru connationalistu a aflatu viua recunoscientia si la ascultatorii lui de alte nationalitati, cari totudéun'a, candu ispraví prelegerea sa, lu salutara cu „Éljen“ si „Hoch“ sgomotóse, ca-ce in tóte trei limbe vorbiea cu desteritate egala. Finescu cu dorintia, ca Ddieu se ajute domnului Oprisiu a inaintá cu energia pe calea inceputa. — Unu invetiatoriu.

— (O teribila descoperire.) O descoperire din cele mai scomotóse s'a facutu la Woolwich, comitatulu de Kent, in Anglí'a. Éta ce naréza in acésta privintia „Daily News“: „Cój'a pamentului, dupa cum se pare, nu e in multe locuri din acésta parte a Angliei decatu de cateva pitiore de grósa, pe care unu sfredelu de o potere midiulocia ar' fi de ajunsu cá se o petrundia. Dupa nenorocitulu accidente intemplatu intr'un'a din septemanele trecute, intr'unulu din tergurile de flori, in care pamentulu s'a deschisu deodata si a inghititu mai multe persone, locuitorii din Woolwich au facutu cateva esperientie si au sondatu terenulu. Care nu li fù frica candu se asecurara, ca nisce scorbori, nisce prapasii de o adencime necunoscuta ecsistau in realitate sub acele gradini, sub uliticle publice, cari pana in acea diu'a fusesera crediute de cea mai mare soliditate. Nici unu proprietariu n'ar fi fericitu de a vedé pamentulu casei scofundanduse sub densulu, si o scorbura de 15 stanjini de adencea cu patru metri de apa in fundu, aratandose numai de deminéti'a pana sér'a. Cu tóte astea astfelu e nemultiamitórí'a intemplare ce se ivi unui gentlemanu, care locuiea in piati'a Artilerici, la Woolwich. O dómna, care -si avea domiciliulu in Beresford-Street, aceasi localitate, nu fù mai pucinu isbita de grósa, acum cateva dile, candu gasi deminéti'a o scorbora fara fondu, care se intindea in tóte partile sub temeile casei sale. A trai pe margineа unui vulcanu, séu a-si aré cas'a construita intr'unu districtu supusu unoru dese cutremure de pamentu, n'ar poté fi mai periculosu decatu de a stá in acésta óra pe pamentulu miscatoriu din Woolwich. —

— Un'a-suta nóue femei arestate in urm'a revolutiunei din Parisu, si tienute in acestu momentu in inchisórea centrale dela Clermont (Oise), s'au adresatu dlui Tolain, cá deputatu alu Parisului, pentru a obtiené nu o gratia, dér' judecatori. Inchise apróape de trei luni, fara se se otarésce despre sórtea loru, ele ceru cá faptulu se fia adusu la tribun'a adunarei nationale. — „Rom.“

Mai nou. Congresulu catolicu.

In Monachiu (München) capital'a Bavariei se aduna acum din tóta Europ'a deputati la congresulu catolicu, la contra conciliu, care e indreptatu in contra dogmei de infalibilitate. Din Ispani'a, Franci'a, Rusi'a, Angli'a, Belgiu si din tóta Germani'a si sosira representantii in 20 Sept. Pater Hyacinth va fi oratorele dilei. Resultatulu va fi o scisiune in sinulu besericei catolice. —

In Franci'a bonapartistii -si latiescu cutediarile si se simte, ca in Parisu afla aplecare, cá si intre armata. —

Parisulu, dupa o stórcere si cutropire de 11 luni, e liberu de prusaci, cari si acum cu 20 de carre cu osia de feru dusera aurulu si argintulu francesu si inca numai una a treia diumetate de miliardu. Nici unu invingatoriu, de candu ecsiste istori'a, n'a tiranisatu pe invinsi cu atata despoiare cá prusacii acum pe francesi. Dér' tocma acésta impregiurare face pe Prusi'a se amble dupa aliantie asecuratórie de pace in contra Franciei. —

Cursurile

la bursa in 26 Sept. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 73	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 53	„ „
Augsburg	—	—	119 „ 25	„ „
Londonu	—	—	120 „ —	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 65	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 „ 90	„ „
Obligatiunile rurale ungare			75 „ —	„ „
„ „ temesiane			75 „ 75	„ „
„ „ transilvane			76 „ —	„ „
„ „ croato-slav.			— „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	770 „ —	„ „
„ creditului	—	—	293 „ —	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.